

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин

_____ Ю.І. Чентуков

«__» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.2. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І РЕГІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Освітньо-професійна програма	«Міжнародна економіка»
спеціальність	051 «Економіка» ОС «Магістр» 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС «Магістр»
факультет	економіко-правовий

2022-2023 рік

Робоча програма «Глобалізація і регіональний економічний розвиток»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка» ОС «Магістр» та
ОПП «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС
«Магістр»

Розробник:

Булатова О.В., професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
д.е.н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних
відносин

Протокол від «30» серпня 2022 року, № 1

Завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

_____ (Ю.І. Чентуков)
(підпис)

© Булатова О.В., 2022 рік

© МДУ, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Обов'язкова	
Модулів – 2	ОПП <i>«Міжнародна економіка»</i> Спеціальність <i>051 Економіка</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>Реферативне дослідження</i>		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: <i>Магістр</i>	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		88 год.	104 год.
Індивідуальні завдання:			
-	-		
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 33%/67%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 13%/87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи знань з глобальної регіоналістики, умов, форм, методів та інструментарію глобальних та регіональних інтеграційних процесів.

Завдання: вивчення сутності й тенденцій глобальної та регіональної інтеграції; з'ясування форм, методів, моделей регіональної економічної інтеграції, її суб'єктів та рівнів, принципів і середовища її розвитку, практики реалізації та механізмів регулювання; набуття вмінь аналізувати світогосподарські явища і процеси у контексті інтеграційних процесів й оцінювати їх з урахуванням національних інтересів України.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Глобалізація і регіональний економічний розвиток» спрямована на опанування наступних компетентностей:

- Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
- Здатність визначати прояви економічного глобалізму, здійснювати моніторинг процесів глобалізації та регіоналізації світового господарства, оцінювати вплив глобальних трансформацій на розвиток країн та суб'єктів господарювання.

Дисципліна використовується для формування наступних програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки магістра за спеціальністю 051 «Економіка» (ОПП «Міжнародна економіка») у Маріупольському державному університеті:

– Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

– Ідентифікувати прояви та наслідки розвитку процесів глобалізації та регіоналізації світового господарства, диференціювати сучасні моделі регіональної економічної інтеграції, оцінювати вплив глобальних трансформацій та інтеграційних процесів на розвиток країн та суб'єктів господарювання.

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліна «Глобалізація і регіональний економічний розвиток» вивчається одночасно з вивченням дисциплін «Міжнародні стратегії економічного розвитку».

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен демонструвати:

знання природи сучасного глобалізаційного розвитку; змісту, принципів та сучасних тенденцій розвитку інтеграційних процесів, що відбуваються у світовому господарстві з метою виокремлення місця України в системі світогосподарських зв'язків в умовах глобальної регіоналізації; форм і моделей регіональної економічної інтеграції;

вміння визначати наукову проблему, аналізувати та систематизувати сучасні механізми функціонування моделей регіонального економічного розвитку; узагальнювати інформацію, робити самостійні висновки щодо розвитку сучасних інтеграційних процесів, інтеграційного розвитку національної економіки; аналізувати характер та глибину інтеграційної взаємодії;

навички планування, розробки та реалізації ефективних рішень для обрання стратегій інтеграційного розвитку; ідентифікування детермінант і механізмів формування глобальних регіонів;

здатність застосування сучасних методів та інструментів інтеграційного розвитку в умовах глобальної регіоналізації; практичного інструментарію обґрунтування та впровадження стратегій розвитку відповідних суб'єктів міжнародних економічних відносин в умовах глобальної регіоналізації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

1. Сучасний глобалізаційний дискурс.
2. Теорії регіональної економічної інтеграції.
3. Глобальна та регіональна складова міжнародної економічної інтеграції.
4. Залучення країн світового господарства до інтеграційних процесів.

Змістовий модуль 2.

5. Європейська модель регіональної інтеграції.
6. Північноамериканська модель регіональної інтеграції.
7. Азійсько-тихоокеанська модель регіональної інтеграції.
8. Формування континентальних та трансконтинентальних моделей регіональної інтеграції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Очна (денна) форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи глобального та регіонального інтеграційного розвитку												
Тема 1. Сучасний глобалізаційний дискурс	14	2	2	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Тема 2. Теорії регіональної економічної інтеграції	14	2	2	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Тема 3. Глобальна та регіональна складова міжнародної економічної інтеграції	14	2	2	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Тема 4. Залучення країн світового господарства до інтеграційних процесів	14	2	2	-	-	10	15	1	1	-	-	13
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	56	8	8	-	-	40	60	4	4	-	-	52
Змістовий модуль 2. Основні моделі регіональної економічної інтеграції												
Тема 5. Європейська модель регіональної інтеграції	16	2	2	-	-	12	15	1	1	-	-	13
Тема 6. Північноамериканська модель регіональної інтеграції	16	2	2	-	-	12	15	1	1	-	-	13
Тема 7. Азійсько-тихоокеанська модель регіональної інтеграції	16	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12
Тема 8. Формування континентальних та трансконтинентальних моделей регіональної інтеграції	16	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	62	8	8	-	-	46	58	4	4	-	-	50
Усього годин	118	16	16			86	118	8	8			102
Модуль 2												
ІНДЗ (реферат)	2				-	2	1			-	-	2
Разом за модулем 2	2				-	2	1			-	-	2
Усього годин	120	16	16			88	120	8	8	-	-	104

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасний глобалізаційний дискурс	2
2	Теорії регіональної економічної інтеграції	2
3	Глобальна та регіональна складова міжнародної економічної інтеграції	2
4	Залучення країн світового господарства до інтеграційних процесів	2
5	Європейська модель регіональної інтеграції	2
6	Північноамериканська модель регіональної інтеграції	2
7	Азійсько-тихоокеанська модель регіональної інтеграції	2
8	Формування континентальних та трансконтинентальних моделей регіональної інтеграції	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасний глобалізаційний дискурс	10
2	Теорії регіональної економічної інтеграції	10
3	Глобальна та регіональна складова міжнародної економічної інтеграції	10
4	Залучення країн світового господарства до інтеграційних процесів	10
5	Європейська модель регіональної інтеграції	12
6	Північноамериканська модель регіональної інтеграції	12
7	Азійсько-тихоокеанська модель регіональної інтеграції	12
8	Формування континентальних та трансконтинентальних моделей регіональної інтеграції. Особливості залучення України до сучасних інтеграційних процесів	14
9	Виконання індивідуального дослідного завдання (реферат)	2
	Разом:	88

7. Індивідуальні завдання

Важливим елементом самопідготовки студента є виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) – реферативного дослідження.

Метою виконання ІНДЗ є навчання студента на основі систематизації знань з теорії глобалізації пізнавати закономірності розвитку економічних процесів, що відбуваються в сучасному світогосподарського розвитку.

Задачі ІНДЗ:

- вдосконалення уміння працювати з першоджерелами, матеріалами періодичного друку, статистичними збірниками тощо;
- залучення студентів до самостійного вивчення предмета дослідження;
- формування логічного мислення, економічної культури студента;
- розвиток навичок творчого пошуку, аналізу літературних джерел.

ІНДЗ являє собою обов'язкову письмову роботу студента, яка є результатом його самостійної творчої роботи, тому студент має відобразити своє знання і розуміння проблеми, що досліджуються. ІНДЗ виконується відповідно до конкретного варіанту. Студент може запропонувати власний варіант творчого дослідження за умов обов'язкового погодження з викладачем.

Зміст завдання: на основі роботи з першоджерелом визначити сутність теоретико-методологічного підходу дослідження глобалізаційних процесів в рамках відповідної теорії (концепції).

Вимоги, що пред'являються до оформлення ІНДЗ. Індивідуальне науково-дослідне завдання включає вступ (1-2 стор.), основну частину, в якій висловлюється зміст проблеми, що досліджується, висновок (1-2 стор.). Обсяг ІНДЗ 10-15 друкарських листів формату А-4. Текст роботи повинен бути надрукований відповідно до розмірів полів: ліве, верхнє, нижнє 20 мм, праве 10 мм. Титульний лист роботи має єдину форму. Нумерація сторінок є наскрізною. Першою сторінкою вважається титульний лист, на ньому номер сторінки не ставиться.

У вступі ІНДЗ визначається влаштовується актуальність та значення теми, що досліджується, мета і задачі, які ставить студент.

Основна частина має містити стислий огляд конкретної теорії (концепції) глобалізації з визначенням предмета дослідження, основних положень теорії (концепції) глобалізації, огляду основних наукових праць представників теорії (концепції).

У висновку узагальнюються отримані результати дослідження.

У кінці роботи вказується список використаної літератури. Всі літературні джерела повинні бути записані в алфавітному порядку відповідно до встановленого порядку.

Теми реферативних досліджень*

1. Теоретична основа розвитку теорій глобалізації: теорія постіндустріального суспільства (Д.Белл, Дж.Гелбрейт), теорія модернізації (М.Вебер, М.Леві, Г.Мюрдаль), теорія конвергенції (Дж.Гелбрейт, Р. Арон).
2. Теорія світ-системного аналізу (І.Валлерстайн)
3. Теоретико-методологічні концепції масштабів, форм і наслідків сучасної глобалізації: гіперглобалістична, (К.Омае, Ф.Фукуяма, А.Джонс, П.Дікен, В.Грай), скептична (І.Валлерстайн, Дж.Томпсон, П.Херст) та трансформістська (М.Уотерс, Р.Робертсон, У.Бек).
4. Ліберально-демократична ідеологія розвитку глобалізаційних процесів: сутність, критичний аналіз (Ф.Фукуяма, Ж.Атталі, Дж.Сорос, Дж.Стігліц).
5. Концепція «зіткнення цивілізацій» (С.Хантінгтон, С.Хоффман)
6. Теорії глобальної системи (Л.Склер, У.Робінсон) та геоeкономіки (Ж.Атталі, Е.Кочетов, О.Неклеса)
7. Нова технологічна парадигма розвитку глобалізації. Інформаціоналізм. Теорія мережевого суспільства (М.Кастельс)
8. Концепції реструктуризації простору в умовах глобалізації: теорія тріади (К.Омае), концепції просторово-часової дистанційності (Е.Гідденс) глобальних міст (Р.Сміт, П.Тейлор, Дж.Фрідман, М.Хойлер)
9. Трансформаційні процеси, що розвиваються в умовах поглиблення глобалізації: теорії транснаціональності та транснаціоналізму (Л.Гуарнізо, П.Левітт, А.Портес), «транслокальних діаспор» (А.Аппадурей), гібридизації (Я.Пітерс), макдональдизації (Дж. Ритцер).
10. Школа української глобалістики (О.Білорус, Д.Лук'яненко, Ю.Пахомов, Ю. Павленко, В.Чужиков)

*Здобувач вищої освіти може запропонувати власну тему реферативних досліджень

8. Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, реферування навчальної та наукової літератури, робота з електронними ресурсами в Інтернет.

9. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни проводиться шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять та поточного опитування (70 балів), а також за результатами виконання студентом індивідуальних завдань (реферату) (30 балів).

Загальні критерії оцінювання результатів поточного контролю з дисципліни:

45-50 балів	ЗВО виявив цілковите володіння навчальним матеріалом, вміє аргументовано його викладати під час усних опитувань та письмових відповідей. Виконане індивідуальне завдання продемонструвало здатність студента не тільки оперувати теоретичним матеріалом, але й застосовувати його на практиці, знаходити раціональні рішення проблемних ситуацій, його здатність до аналітичного та критичного мислення.
39-44 бали	ЗВО в цілому достатньо повно володіє навчальним матеріалом, здатний демонструвати знання теоретичних питань дисципліни та здійснювати аналітичну оцінку проблемних ситуацій. Водночас, під час усного та

	письмового викладення деяких питань студент допускає окремі неточності та незначні помилки. Виконане індивідуальне завдання показує, що студенту дещо не вистачає аргументованості при розв'язанні деяких проблемних ситуацій.
35-38 балів	ЗВО володіє навчальним матеріалом частково, демонструючи базові теоретичні знання. Усні та письмові питання розкрито частково, поверхово, недостатньо аргументовано. Реферат виконаний на достатньо низькому рівні.
0-34 бали	ЗВО не володіє або недостатньо володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту більшості теоретичних питань. Індивідуальне завдання не виконано.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

10. Засоби оцінювання

опитування та доповіді на семінарських заняттях, оцінка за реферат.

Перелік питань, які виносяться на залік:

1. Феномен глобалізації як тема сучасних міжнародних досліджень.
2. Еволюція теорій та концепцій глобалізації.
3. Характеристика етапів розвитку глобалізаційних процесів.
4. Фокус досліджень основних концепцій сучасної глобалізації (гіперглобалістична, скептична, трансформістська).
5. Особливості розвитку інтеграційної взаємодії країн на різних етапах розвитку глобалізаційних процесів.
6. Лібералізм та дирижизм як основні підходи у розвитку теорій міжнародної економіки .
7. Концепція постадійного розвитку економічної інтеграції на макрорівні
8. Старий і новий регіоналізм.
9. Сучасні концепції становлення моделей регіональної інтеграції.
10. Детермінанти основних моделей регіональної інтеграції.
11. Форми міжнародної інтеграції і та характер взаємозв'язків між основними учасниками регіональних інтеграційних процесів.
12. Трансформація ролі держави в сучасних умовах поглиблення інтеграційних процесів.
13. Регіон у міжнародній економіці.
14. Просторова структура сучасного світового господарства
15. Регіоналізація світового господарства. Фактори регіоналізації світової економіки.
16. Глобальні регіони. Роль глобальних регіональних об'єднань у формуванні сучасної конфігурації гео економічної та геополітичної карти світу.
17. Основні принципи регіоналізації світового господарства.
18. Структурні зміни, що відбуваються у розвитку процесів регіоналізації світового господарства.
19. Гомогенна та гетерогенна ознаки розвитку світового господарства
20. Глобальна асиметрія світової економіки.
21. Економічна інтеграція типу Північ-Північ.
22. Регіональні торговельні угоди типу Північ-Південь.
23. Регіональні торговельні угоди типу Південь-Південь.
24. Детермінанти розвитку європейської моделі регіональної інтеграції.
25. «Європа регіонів».
26. Умови залучення до європейської моделі інтеграції інших країн.
27. Основні напрями розвитку регіональної політики в Європейському Союзі.
28. Детермінанти розвитку північноамериканської моделі регіональної економіки
29. Напрями розвитку північноамериканської моделі інтеграції.
30. Детермінанти розвитку азійсько-тихоокеанської моделі інтеграції.
31. Особливості розвитку інтеграційних процесів в азійсько-тихоокеанському регіоні.
32. Інтеграційні угоди трансконтинентального характеру.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Реферативне дослідження	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	8	8	8	8	8	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман ; [переклад з англ. І. Андрущенко; за наук.ред. М. Винницького]. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 109с.
2. Булатова О., Чентуков Ю., Чентуков І. Інтеграційні процеси та глобальні регіони. Журнал Європейської економіки. 2018. Вип. 17. № 3. С.297-309
3. Булатова О.В. Регіональна складова глобальних інтеграційних процесів. Донецьк:ДонНУ,2012. 386с.
4. Зварич Р. Є. Геоекономічні детермінанти альтерглобалізації. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 376 с.
5. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності / Д.Г. Лук'яненко. К.: КНЕУ, 2005. – 204с.
6. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України : монографія / В. Козюк, А. Крисоватий, Є. Савельєв та ін. ; за наук. ред. А. Крисоватого, Є. Савельєва. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 504с.
7. Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах: моногр. / за наук. ред. проф. А. Крисоватого і Є. Савельєва. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016.388с.
8. Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобальної регіоналізації: монографія / Під ред. Булатової О.В. - Маріуполь, МДУ, 2017. 290 с.
9. Цілі сталого розвитку 2016-2030. United Nations in Ukraine: official website. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
10. Balassa B. The theory of Economic Integration / B. Balassa. – Homewood, Illinois: Richard D. Irvin, 1961. – 304p.
11. Bloor K. Understanding Global Politics E-International Relations Bristol, England 2022. 276p. <https://www.e-ir.info/publication/understanding-global-politics/>

12. Eriksen T. H. *Globalization: The Key Concepts* / Thomas Hylland Eriksen. – UK: A&C Black, 2014. 192 p.
13. Frankel J.A. *Trading Blocs in the World Economic System* / J.A. Frankel, E. Stein, S.-J. Wei Regional. – Peterson Institute: Business & Economics, 1997. 364p.
14. Haas E. *Beyond the Nation State: Functionalism and International Organization* / E.B. Haas. – Colchester : European Consortium for Political Research Press, 2008. 250p.
15. Held D. *Globalization Theory: Approaches and Controversies* / D. Held, A. G. McGrew. – Cambridge : Polity, 2007. 288 p.
16. *International Relations Theory/ Edited By Stephen Mcglinchey, Rosie Walters, Christian Scheinpflug. E-International Relations . Bristol, England 2017.167p. <https://www.e-ir.info/publication/international-relations-theory/>*
17. Perkmann M. *Globalization, Regionalization and Cross-Border Regions* / M.Perkmann, N.-L. Sum. N.-Y: Macmillan, 2002. 288p.
18. Robertson R. *The three waves of globalization: A history of a developing global consciousness* / R. Robertson. Nova Scotia : Fernwood Pub, 2003. – P. 7–11.
19. Robinson W. *Theories of Globalization* / W. Robinson // *Blackwell Companion to Globalization/ G. Ritzer. Oxford: Blackwell, 2007. P.125-143.*
20. Robson P. *The Economies of International Integration/ P. Robson [3-rd ed.]. London: Routledge, 1998. 334 p.*
21. Rodrik D. *What Do Trade Agreements Really Do?* *Journal of Economic Perspectives* 32, no. 2 (2018): 73–90, <https://doi.org/10.1257/jep.32.2.73>
22. Stiglitz J. *Globalization and Its Discontents* / Joseph Stiglitz. UK : Penguin, 2015. 320 p.
23. *The ‘Clash of Civilizations’ 25 Years On A Multidisciplinary Appraisal/ Edited by Davide Orsi. E-International Relations . Bristol, England 2018.162p. <https://www.e-ir.info/publication/the-clash-of-civilizations-25-years-on-a-multidisciplinary-appraisal/>*
24. Waters M. *Globalization* / Malcolm Waters. London : Routledge, 2013. 268 p.

Додаткові

1. *About the Sustainable Development Goals. Sustainable development goals: official website. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>*
2. Albertin G. *Regionalism or Multilateralism? A Political Economy Choice. Washington: International Monetary Fund. 2008. – 26 p.*
3. Baldwin R. *Twenty-First Century Regionalism, Doha, and the Future of the WTO [Electronic resource] / R. Baldwin // Economic Policy Program. April 7, 2011. URL: http://graduateinstitute.ch/ctei/ctei_people/baldwin/publications_regionalism.html*
4. Bhagwati J. *World Trade And The Doha Round. Final Report Of The High-Level Trade Experts Group [Electronic resource] / J. Bhagwati , P.Sutherland. – London: Information Policy Team, The National Archives, Kew, 2011. 56p. URL: www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence*
5. Bhagwati J. *Termites in the Trading System How Preferential Agreements Undermine Free Trade / J. Bhagwati. Oxford University Press, 2008. 160 p.*
6. Bloor K. *Regionalism and the European Union. E-International Relations.2022. URL: <https://www.e-ir.info/2022/05/21/regionalism-and-the-european-union/>*
7. Bulatova O., Osaulenko O., Zakharova O., *Monitoring and evaluation of the level of development of the European regional security complex/ Baltic Journal of Economic Studies Vol. 7, No. 1, 2021. 27-38p. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-1-27>*
8. Bulatova O., Panchenko V. *Regional trade agreements and the dialectics of protectionism and liberalism: new vectors of competitiveness // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка, 2018. Вип. 15. С. 114–125.*
9. Bulatova O., Shabelnyk T., Marena T., Reznikova N. *Influence of Regional Financial Market Models on the Structure of Global Financial Assets. Advances in Economics. Business and Management Research: Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management. Atlantis Press. 2019. Vol. 95. P. 281-285.*

10. Bulatova O. Marena T. World Banking System: Post-Crisis Recovery? *Journal of European Economy*. 2019 Vol.18 № 3. P. 321-337
11. Five hidden ways that globalization is changing McKinsey Global Institute January, 2019. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/innovation-and-growth/five-hidden-ways-that-globalization-is-changing>
12. Future Global Shocks. Improving risk governance OECD. *Reviews of Risk*. [Electronic resource]. Management Policies OECD Publishing, 2011. 138p. URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/24/36/48256382.pdf>
13. Global Risks Report. 2019. World Economic Forum: website. URL: <https://www.oliverwyman.com/content/dam/oliver-wyman/v2/publications/2019/January/Global-Risks-2019/Global-Risks-Report-2019.pdf>
14. Global Trends 2025: A Transformed World [Electronic resource]. Washington US Government Printing Office, 2008. 99p. URL: www.dni.gov/nic/NIC_2025_project.html
15. Global Trends 2030: Alternative Worlds. 2012. 160 p. URL: https://www.dni.gov/files/documents/GlobalTrends_2030.pdf
16. Jara, A. The Future of Globalization Under New Political Realities. *Global Journal of Emerging Market Economies*. Vol 9 Issue 1-3. P. 75-85.
17. Modeling the Multi-Dimensional Indicators of Regional Integration Processes. Bulatova, O., Kuryliak, V., Savelyev, Y., Zakharova, O., Sachenko, S. *Proceedings of the 2019 10th IEEE International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications, IDAACS 2019*, 2019, 2, p. 1024–1029
18. My Region, My Europe, Our Future. Seventh report on economic, social and territorial cohesion. - Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. 249p.
19. Radzhabova, Z.K., Radzhabov, O.T., Isaev, M.G., (...), Aliev, M.A., Mirimova, A.A. Contents and essence of world economy globalization // *Journal of Social Sciences Research*. - 2018. - Special Issue 5. - P. 34-40.
20. The Global Risks Report 2019: 14th Edition. Geneva: World Economic Forum, 2019. 108 p.
21. The many faces of inequality. SDG PULSE: official website. URL: <https://sdgpulse.unctad.org/in-focus-inequality/>
22. The problem of statistical assessment of the potential for the development of regional integration processes /Osaulenko, O., Bulatova, O., Zakharova, O., Reznikova, N. *Statistics in Transition*, 2021, 22(4), p. 121–138
23. Ülgen S. Rewiring Globalization, Carnegie Europe. 2022. – 157p. Режим доступа : https://carnegieendowment.org/files/RewiringGlobalization_final_Revised1.pdf
24. UNCTAD’s SDG Pulse: official website. URL: <https://sdgpulse.unctad.org/>
25. Villarreal M.A. NAFTA at 20: Overview and Trade Effects//M. Angeles Villarreal, Ian F. Fergusson. – Congressional Research Service. – April 28, 2014. – 32p. <https://fas.org/sgp/crs/row/R42965.pdf>
26. Witkowska, J. Integration Processes in the Global Economy: Current State and Prospects. The Cases of the European Union, ASEAN Economic Community, and NAFTA. - *Comparative Economic Research*. -2016. – Vol. 19, Issue 4. – P. 47-65.
27. World Competitiveness Rankings 2019 Results. IMD: official website. URL: <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2019/>
28. World Inequality Report 2018. World inequality database: official website. URL: <https://wir2018.wid.world/>
29. World Population Prospects 2019. The United Nations: official website. URL: <https://population.un.org/wpp/DataQuery/>
30. World Economic Situation and Prospects 2020. New York: United Nations. 2020. 236 p. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wesp2020_en.pdf
31. Zakharova O., Bezzubchenko O., Mityushkina K. Innovative Component of Countries’ Competitiveness Growth. *Advances in Economics, Business and Management Research*. Strategies,

Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019). 2019 Vol. 95. P.146-150. <https://www.atlantis-press.com/proceedings/smtesm-19/125917637>

32. Біла С.О. Сучасні тренди розвитку зовнішньоторговельних відносин та ризики «неопротекціонізму». Стратегія розвитку України. 2017. №1. С.11-17.
33. Бондарчук В.В. Європейська міграційна криза та стабільність ЄС. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. № 2 (02). С. 28-31.
34. Будущее, которого мы хотим. Итоговый документ Конференции Организации Объединенных Наций по устойчивому развитию «РИО+20». Рио-де-Жанейро, Бразилия 22 июня 2012 года. 66 с. URL: <http://www.uncsd2012.org/thefuturewewant.htm>
35. Булатова О. Інтеграційні процеси та глобальні регіони/ О.Булатова, Ю.Чентуков, І.Чентуков//Журнал європейської економіки. Том 17. - № 3 (66). Липень–вересень 2018. С.297-309
36. Булатова О.В. Європейський регіоналізм та регіональна політика // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка. Маріуполь, 2017. Вип. 14. С. 131–140.
37. Булатова О.В. Європейський регіоналізм та регіональна політика// Вісник МДУ. Серія: Економіка. 2017. Вип. 14. С.131-140
38. Булатова О.В. Міждисциплінарний підхід дослідження процесів глобальної регіоналізації // Міжнародні відносини. Серія : Економічні науки. 2018. Т. 2, № 15, спецвип. : у 2 ч., ч. 2 : Матеріали міжнар. наук. симпозіуму «Міждисциплінарність у міжнародних відносинах: теорія, методологія, практика», 17 трав. 2018 р. С. 7–10.
39. Булатова О.В. Регіоналізація виробництва процесу як фактор розвитку Азійсько-тихоокеанської моделі регіональної інтеграції (на прикладі текстильної галузі)// Вісник МДУ. Серія: Економіка. 2013. Вип. 6. С.104-111.
40. Булатова О.В. Розвиток європейської інтеграційної моделі в контексті формування інноваційної конкурентоспроможності країн. Економічний простір. 2014. № 84. С. 5–14.
41. Булатова О.В. Розвиток північноамериканської моделі інтеграції: континентальний та трансконтинентальний напрями. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка.Маріуполь, 2015. Вип. 9. С. 160–165. – Співавтор. І. Ю. Чентуков.
42. Булатова О.В. Тенденції розвитку національних торговельно-економічних політик в сучасних умовах. Економіка: реалії часу: наук. журнал. 2018. № 4. С. 5–11
43. Валлерстайн І. Кінець знаомого мира: Соціологія ХХІ в. / І. Валерстайн; пер. с англ. под ред. В.Л. Иноземцева. М.: Логос, 2003. 368 с.
44. Валлерстайн І. Миросистемный анализ: Введение / І. Валлерстайн ; пер. Н. Тюкиной. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. – 248 с.
45. Васильєв Г. Ю. Підтримка міжнародної безпеки – глобальна проблема людства. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2014.№ 2. С. 155-166.
46. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / [О. Білорус, Д. Лук'яненко та ін.; кер. автор. кол. і наук. ред. О.Г. Білорус]. К. : КНЕУ, 2001. 733с.
47. Глобальное партнерство в целях развития: время выполнять обещания [Электронный ресурс] // Доклад Целевой группы по оценке прогресса в достижении ЦРТ, 2011 год. – Нью-Йорк: Издание ООН, 2011. 100с. http://www.un.org/russian/millenniumgoals/mdg_gapreport_2011.pdf
48. Гражевська Н. Економічні системи епохи глобальних змін / Н. Гражевська. – К.: Знання, 2008 – 431с.
49. Грибіненко О.М. Міжнародна економічна безпека: детермінанти та складові розвитку. Економіка та держава. 2019. № 12. С. 121–126. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.12.121>
50. Грибіненко О.М. Міжнародна економічна безпека: оцінка сучасного середовища, глобальні тренди та ризик-фактор. Економічний простір: Збірник наукових праць. 2019. № 149. С. 19-39. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.71>

51. Гурова И.П. Измерение глобальной и региональной интеграции. Евразийская экономическая интеграция. 2009. №3(4). С.60-73.
52. Декларация по регионализму в Европе. Ассамблея регионов Европы. Страсбург: Секретариат Генеральной Ассамблеи Европы, 1996. 10с.
53. Зварич Р. Є. Концептуальна модель предметної області дослідження альтерглобалізації. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2018. № 1. С. 73–84.
54. Зварич Р. Є. Системні детермінанти нерівномірного економічного розвитку глобалізованого світу. Світ фінансів. 2018. Вип. 1(54). С. 139–149.
55. Зверяков М. І. Глобалізація і деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання. Економіка України. 2017. №11. С. 3–16.
56. Івасечко О. АСЕАН та ЄС у порівнянні: гео економічний та інституційний аспекти. Політичні науки. Vol. 1, No. 2, 2015. С.27-32
57. Ільницький Д.О. Глобальна конкуренція в науково-освітньому просторі: монографія / Д. О. Ільницький. К.: КНЕУ, 2016. 445с.
58. Калініна С.П., Давидюк Л.П. Міжнародна конкуренція за людський потенціал: міграційний контекст. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2016. № 14. С.209-213.
59. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: монографія / Т.В. Кальченко. К. : КНЕУ, 2006. 248с.
60. Лук'яненко О. Інноваційні фактори глобальної конкурентоспроможності. К.: КНЕУ, 2015. 298 с.
61. Мазаракі А.А. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобальних викликів : монографія у 2 ч. / А.А. Мазаракі, В.В. Юхименко, Т.М. Мельник ; [за ред. В.М. Гейця, А.А. Мазаракі]. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008.
62. Микитась В. В. Глобалізація як контекст формування економічної політики держави. Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 4. С. 11–14.
63. Неклесса А.И. Глобализация и новое геоэкономическое мироустройство. Философия хозяйства. 2002. № 1. С. 108–126.
64. Орехова Т.В., Ішук Ю.А. Вплив основних глобальних проблем сучасності на розвиток світової економіки. Вісник Дніпровського університету. Серія Світове господарство та міжнародні економічні відносини. 2017. Т.25. Вип.9. с.44-58
65. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – К., 2021. – 493 с. : табл., рис. – Режим доступу : http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/Оцінка_інтеграції-України-до-ЕЕП-2.pdf
66. Панченко В.Г. Глобальні виміри неопротекціонізму: теорія і практика. К. Аграр Медіа Груп, 2018. 618 с.
67. Регіональна політика Європейського Союзу. К.: КНЕУ, 2016. 495с.
68. Резнікова Н., Панченко В. Мінні поля міжнародної економічної політики: як країнам не втратити здатність до розвитку. К. : Аграр Медіа Груп, 2022. 674 с.
69. Резнікова Н.В. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій. К. АграрМедіаГруп, 2018. 460 с.
70. Резолюція Генеральної Ассамблеї ООН 70/1. Преобразование нашего мира. Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года. От 25.09.2015.С. 17. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/92/PDF/N1529192.pdf?OpenElement>
71. Рижков М. М. Американізація, модернізація та глобалізація політичних комунікацій у міжнародних відносинах [Електронний ресурс] // Проблеми міжнародних відносин. – 2015. – Вип. 10-11. – С. 113–124. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pmv_2015_10-11_11. Співавт.: А. С. Носенко.
72. Рогач О.І. Глобальні ланцюжки створення вартості багатонаціональних підприємств. Міжнародні відносини Серія: Економічні науки. 2018. № 10.

73. Сардак С.Е. Потенціал економічного розвитку ASEAN. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 5 (05). 2016. С.41-44
74. Сіденко В.Р. Кризові процеси у розвитку інтеграції в ЄС: витоки та перспективи Економіка і прогнозування. 2017. № 1. С.7-34
75. Сідоров В., Пасмор М. Регіональна економічна інтеграція. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2016. № 2. С.90-98
76. Сорос Дж. О глобализации [пер. с англ. А.Башкирова]. М.: Изд-во Эксмо, 2004. 224с.
77. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар [пер. з англ. А.Іщенко]. К.: Вид.дім «КМ «Академія», 2003. 252с.
78. Столярчук Я. М. Глобальні асиметрії економічного розвитку. К.:КНЕУ, 2009. 302 с.
79. Столярчук Я. Реалізація глобальних цілей США: континентально-інтеграційний контекст. Міжнародна економічна політика. 2013. № 1 (18). С. 21-40. Співавт.: Андрій Светлов
80. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія: [у 2т.] / Д.Лук'яненко, А.Поручник, Л.Антонюк та ін. К.: КНЕУ, 2006.
81. Федірко Н. Макроекономічні ефекти міжнародної регіональної економічної інтеграції: світова практика та виклики для України. Міжнародна економічна політика. 2015. № 1 (22). С. 155-179. Співавт.: А. Константінова
82. Формування міжнародної економічної безпеки в сучасних умовах [за заг. ред. О.В. Булатової]. Маріуполь: МДУ, 2020. 255 с.
83. Фукуяма Ф. Сильное государство: Управление и мировой порядок в XXI веке. [пер. с англ.]. М: АСТ: АСТ МОСКВА: ХРАНИТЕЛЬ, 2006. 220, [4] с.
84. Хватов Ю.Ю., Трампономіка і міжнародна торгівля Міжнародні відносини. Серія "Економічні науки". (Спеціальний випуск). 2018. № 16
[Http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/issue/view/204](http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/issue/view/204)
85. Цивилизационная структура современного мира: [в 3 т.] / под ред. Ю.Пахомова [и др.]. – К.: Наукова думка, 2006. – Т.1. Глобальные трансформации современности. – 685с.
86. Чугаєв О. А Асиметрії ефективності економічної інтеграції Міжнародні відносини. Серія "Економічні науки". (Спеціальний випуск). 2018. № 16
[Http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/issue/view/204](http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/issue/view/204)
87. Чужиков В. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія. К.: КНЕУ, 2008. – 272с.
88. Шифф М. Региональная интеграция и развитие [пер.с англ.]. Всемирный банк. М.: Издательство «Весь мир», 2005. 376с.

Інтернет-ресурси

1. <http://ec.europa.eu/> – European Commission [Official website].
2. <http://econ.worldbank.org> – The World Bank [Official website]
3. <http://rtais.wto.org/> – Regional Trade Agreements Information System. WTO [Official website]
4. <http://stats.oecd.org> – Organisation for economic co-operation and development [Official website].
5. <http://unctad.org> – United Nations Conference on Trade and Development [Official website]
6. <http://www.asean.org> – ASEAN [Official website].
7. <http://www.eib.org> – EIB [Official website]
8. <http://www.nafta-sec-alena.org/> – NAFTA Secretariat [Official website]
9. <https://www.imf.org/> – International Monetary Fund [official website].